

תוכן העניינים

7	פתח דבר
9	לאה מזור 'איוב – במקרא בהגות באמנות': דברי מבוא
13	שרה יפת ניסיון העקדה וניסיון איוב – מה ביניהם?
34	ישעיהו ליבוביץ הניסיון ויראת ה' בספר איוב
43	אליעזר (אד) גרינשטיין בדידותו של איוב
54	אריאל הירשפלד האם 'איוב' הוא טרגדיה?
89	ישראל קנוהל מיראה לאהבה – השגת האמת הדתית בספר איוב ובתורת הכהונה
104	אלישבע רבל-נהר תיאורי איוב באמנות של ימי הביניים
114	רשימת המשתתפים

פתח דבר

ראשיתה של אסופת מאמרים זו בכנס 'איוב במקרא, בהגות ובאמנות', שערך החוג למקרא באוניברסיטה העברית בירושלים באדר תשנ"ג. הכנס על ספר איוב היה השלישי מבין הכנסים הפתוחים לקהל הרחב שערך החוג למקרא. כשני קודמיו הציג אף הוא נושא מרכזי בעולמו של המקרא, כשהוא מואר הן מזווית הראייה של חקר המקרא והן מזוויות הראייה של תחומי דעת אחרים. השילוב בין התחומים השונים נועד לקרוע צוהר למגוון גישות לנושא ועל ידי כך להפרות את המחשבה. הכנס על ספר איוב עורר עניין רב, והאודיטוריום ע"ש הנדלר בקמפוס האוניברסיטה העברית בהר הצופים בירושלים היה צר מלהכיל את מאות המתעניינים שנהרו ובאו אליו מכל רחבי הארץ. האסופה המוגשת בזאת לקורא מכילה גרסה מורחבת במקצת של שש ההרצאות שנישאו בכנס.

בספר איוב נפגשים ומתחברים הנושאים של שני הכנסים הקודמים של החוג למקרא: 'בריאת העולם' ו'החיים – מהות וערך'. ספר איוב מעורר בעוצמה רבה את שאלת משמעות החיים וערכם. גיבורו המיוסר של הספר תובע לדעת מדוע מעניק האלוהים חיים למי שקיומם רצוף בעינוי גוף ונפש: 'למה יתן לְעַמֶּל אור וחיים לְמָרִי נפש? (איוב ג 20). שיאו של הספר הוא כשאלוהים עונה לאיוב מן הסערה. בתשובתו הארוכה פורש אלוהים לפני איוב תמונות ענק מהבריאה, ובסדרת שאלות נוקבות הוא מעמיד את איוב על קצר הבנתו. פשר הייסורים טמון אפוא בבריאה ובסדריה, אם כי טיבו המדויק של הקשר ביניהם חורג מההבנה האנושית. דברי הכנס המובאים בזאת מיועדים לתלמידי תיכון

מתקדמים, לסטודנטים, למורים ולכל אדם, שעומק הגותו של ספר איוב וסגולותיו האמנותיות מושכים את לבו.

חובה נעימה היא לנו להודות לכל האנשים שסייעו בידינו להכין את הכנס ואת הספר שבא בעקבותיו: לראש המכון למדעי היהדות, פרופ' יוסף הקר, ולמזכיר המכון, גב' אילנה מאוטנר; לראש החוג למקרא, פרופ' שמחה קוגוט, שהיה מעורב באופן פעיל בכל פרטי התכנון והביצוע; לגב' רונאלה מרדלר, שליוותה במסירות את החלק הארגוני של הכנס ואף הדפיסה את ההרצאות; לגב' רחל אוסטרובסקי, שהיתה על העריכה הלשונית; לגב' תמר שיבי על הייעוץ האמנותי ולמר דן בנוביץ, מנהלה של הוצאת מאגנס, שלא חסך שום מאמץ כדי שיהא הקנקן ראוי למה שיש בו. ישאו כולם תודה וברכה. בעת הכנת הספר לדפוס הלך פרופ' ישעיהו ליבוביץ לעולמו. הוא הספיק להגיה את מאמרו 'הניסיון ויראת ה' בספר איוב', אך לא זכה לראות בצאתו לאור.

פרופ' ישעיהו ליבוביץ היה איש האמונה ואיש המדע. על תחומי הגותו בעולמה של היהדות יעידו שמות ספריו: 'הערות לפרשיות השבוע', 'שיחות על פרקי אבות', 'אמונתו של הרמב"ם', 'יהדות, עס־יהודי ומדינת ישראל' ו'אמונה היסטוריה וערכים'. פרסומיו במדעי הטבע הם בתחומי הכימיה, הביוכימיה והביולוגיה. פרופ' ליבוביץ הרבה לעיין בבעיית היחס בין הגוף לבין הנפש, בין המוח לבין התודעה. לכך הקדיש את ספריו: 'יסודות הבעיה הפסיכופיסית', 'גוף ונפש' ו'התפתחות ותורשה – פרקי יסוד'. בשנים 1956–1972 כיהן כעורך הראשי של האנציקלופדיה העברית.

פרופ' ליבוביץ אינו עוד אתנו, אך הניצוץ שפיעם באישיותו ימשיך להאיר ולעורר באמצעות כתביו הרבים. יהי זכרו ברוך.

לאה מזור

האוניברסיטה העברית בירושלים

6

5

8

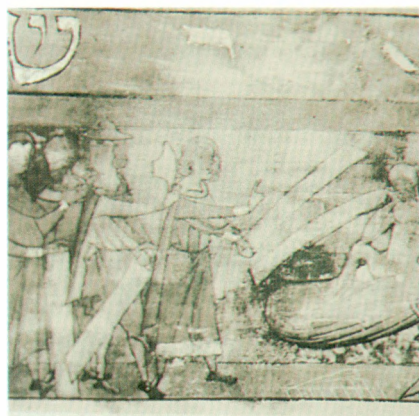
7

10

9

12

11